

Kort verslag deelname KPS aan hoorzitting in de Tweede Kamer op 3 november inzake het Pensioenakkoord

Het doel van de zitting was om de pensioenspecialisten van de fracties de gelegenheid te geven zich nader te laten informeren over de consequenties van het pensioenakkoord. De meeting was oorspronkelijk gepland in september, maar is uiteindelijk doorgeschoven naar 2 en 3 november.

Aanwezig waren de pensioenwoordvoerders van de 2^e kamer:

- CDA: Pieter Omtzigt
- D66: Wouter Koolmees
- GL: Ineke van Gent (vz), Jesse Klaver
- PvdA: Roos Vermeij, Mariëtte Hamer
- PVV: Ino vd Besselaar
- SP: Paul Ulenbelt
- VVD: Helma Lodders

Algemeen

De sfeer was ontspannen en positief: er werd uitgebreid gediscussieerd over de belangrijkste issues rondom het pensioenakkoord, zoals de rekenrente, economische parameters, uitvoering, communicatie met de deelnemers en het toezichtskader. Veel van de specialisten namen een positieve grondtoon aan richting het pensioenakkoord: per saldo goed akkoord, behoudens enkele verbeterpunten, waaronder veel bekende thema's. De insteek van de parlementariërs was vooral om hiervoor praktische oplossingen te vinden.

De hoorzitting vond plaats in een aantal blokken, waarbij themagewijs het pensioenakkoord werd doorgelopen. KPS (vertegenwoordigd door Fokko Covers en Wim Koeleman) werd uitgenodigd in het derde blok, samen met Martin van Rijn (vz PGGM), Ruud Hagendijk (MN Services) en Den Boer (NN).

Observaties

De discussie was buitengewoon boeiend om te volgen, onderstaand enkele opvallende punten die naar voren werden gebracht:

- Rekenrente: uitgebreide discussie met Theo Kocken, Theo Nijman en Martijn Vos van Ortec. Veel kritiek op het hanteren van het verwachte rendement, met uiteindelijk als conclusie dat uiteindelijk de huidige rekenrente als basis genomen dient te worden voor discontering van zekere aanspraken. Voor zachte aanspraken kan een hogere rente gehanteerd worden, mits deze maar 'arbitrage vrij' wordt vastgesteld (Kocken), of zoals Nijman dat noemt 'marktconsistent'. Over aspecten als smoothing is nauwelijks gesproken.
- Parameters: het vaststellen van de economische parameters moet niet door de politiek gebeuren, maar door een onafhankelijke csie (cf Don). Don was zelf ook aanwezig en gaf aan dat wat hem betreft per 2012 de parameters weer onder de loep genomen zouden moeten worden, met name gezien het sterk gewijzigde rente- en marktbeeld sinds 2009. De minister wil in de huidige onzekere tijden echter niet aan de parameters morrelen.
- Uitvoering: er werden veel vragen gesteld over de uitvoerbaarheid van het akkoord. Veel bezwaren over uitvoerbaarheid van de kant van de PensioenFederatie (Gerard Riemen) en de verzekeraars, echter zonder veel alternatieven te bieden. Met name de PensioenFederatie viel op door sterk vast te houden aan de vrijheid van sociale partners om pensioenregelingen naar eigen inzicht in te richten. Wat hem betreft ligt de bal dus bij de sociale partners. Onze handreikingen in het 3de blok vielen derhalve in goede aarde.

- Communicatie: er is veel gesproken over het communiceren over risico's en onzekerheid met deelnemers, en over de borging van de rendement-risico afweging bij de deelnemers. Hoewel AFM (Herman Korte) ook kwam met enkele suggesties tot versimpeling was het overall gevoel dat communicatie een enorme uitdaging blijft. Ulenbelt is bang dat veel geld besteed zal worden aan dure communicatie adviseurs.
- Toezicht: Joanne Kellerman (DNB) werd in het laatste blok gehoord. De vraag was hoe het toezicht om moet gaan met het nieuwe pensioenakkoord. Kellerman was zeer stellig, dat er geen andere keus is dan in de huidige omstandigheden vast te houden aan het huidige toetsingskader. 'Wat moet gebeuren, moeten we doen'. Het nieuwe pensioenakkoord mag geen excuus zijn, om te wachten met noodzakelijke maatregelen.

Bijdrage van KPS

KPS werd vertegenwoordigd door Wim Koeleman (voorzitter werkgroep Toekomst Nederlands Pensioenstelsel/oud bestuurslid) en Fokko Covers (bestuurslid KPS).

- KPS was positief over het pensioenakkoord: per saldo mooi akkoord, dat de noodzakelijke maatregelen bevat om het huidige stelsel in stand te houden, uiteraard wel wat plussen en minnen.
- Vervolgens heeft de KPS een aantal aanbevelingen gedaan om de uitvoerbaarheid en uitlegbaarheid van het pensioenstelsel te verbeteren:
  - Verhoging van pensioenleeftijd in een keer nemen, en niet in meerder stappen
  - Streven naar één geharmoniseerd FTK, waarin FTK1 en FTK2 bij elkaar gebracht worden
  - Invaren van oude rechten veilig stellen
  - Effecten van levensverwachtingsaanpassingsmechanisme (LAM) en rendementsaanpassingsmechanisme (RAM) in één jaar nemen en niet uitsmeren.
  - In het Uniform Pensioen Overzicht uitgaan van één pensioenleeftijd
  - Eén uniforme rekenrente, geen grote verschillen
- Tot slot heeft KPS gewezen op het feit dat binnen de Kring van Pensioenspecialisten al langer gestudeerd is op de mogelijkheid om tot een standaard pensioenregeling te komen, en dat een geharmoniseerde pensioenregeling, zowel wat betreft uitvoerbaarheid als wat betreft communicatie enorme voordelen biedt. Vervolgens heeft KPS de contouren van een mogelijke standaardregeling geschetst (hybride DB-regeling op basis van middelloon tot 50k, met DC daarboven).
- De KPS-bijdrage werd zeer goed ontvangen. Het streven naar eenvoud wordt door iedereen gedeeld, maar er zijn er niet veel die echt geprobeerd hebben hier wat handen en voeten aan te geven. De aanzet van KPS werd dus op prijs gesteld.
- Verder waren de kamerleden zeer geïnteresseerd in het standaard pensioenmodel. KPS zal dit item op korte termijn weer op pakken en hen daarover verder informeren.